

Føroyskur tónleikari altjóða gjøgnumbrot

Føroyski fagottspælarin Jógvan Zachariassen skrivaði í farnu viku undir sáttmála við altjóða plátufelag

Síða 5



Bogi vann Statoil Kring Føroyar

Bogi Kristiansen endaði ovast á sigurspallinum, tá Statoil Kring Føroyar kappingin endaði sunnudagin. Honum á baki komu Gunnar Dahl Olsen og Sverri Mohr Eyvindson

Síða 9

Bretski sendiharrin í Danmark um marknatrætuna:

Eru føroyingar positivir - vilja vit vera liðiligir

-Áhugamál hjá báðum londum standa uppá spæl verður marknatrætun ikki loyst skjótt. Føroyingar eiga útspælið og fáa tit samráðingarnar í gongd aftur og vísa ein positivan vilja, so vilja vit eisini vera liðiligir, sigur bretska sendiharrin í Danmark

Síða 9



Uni og Jens Martin mugu biða til næsta ár, ætla teir at vinna íslensku steypakappingina

Jens Martin og Uni stóðu seg væl

Bikarið fór til »eyja«, tá Leiftur við Jens Martini Knudsen og Una Arge á liðnum ikki megnaði at vinna sína fyrstu íslensku steypafinalu sunnudagin. Men parturin hjá føroysku spælarunum lá ikki eftir

Ítrótturin síðurnar 11-22

Vorumessan '98

21 heilsolur, framleiðslu- og tænastrivirki bjóða til vorumessu á Hotel Føroyum 4. til 6. september 1998. Ger innkeypið til vetrarhátvárið og jólina til eitt upplivilsi - vitja Vorumessuna '98.

STØRSTA SØLUFRAMTAK NAKRANTÍÐ AV FØROYSKUM HEILSØLUM, FRAMLEIÐSLU- OG TÆNASTUVIRKJUM

UPPLATINGARTÍÐIR:

Friggjadagin 4. sept. kl. 9.00-21.00
Leygardagin 5. sept. kl. 9.00-21.00
Sunnudagin 6. sept. kl. 13.00-21.00

Vorumessan er fyri handlar, kioskir, frisørstovur, stovns- og virkisleiðarar. Ver vælkom!

Gongd á aftur marknamálið

Oddagrein

NÓGV bendir á, at taðnu kemur gongd á aftur samráðingarnar um marknið millum Føroyar og Bredland. Ikki minst hava ræddir frá bretskari síðu - seinast í Sosialinum í dag - lagt upp til, at málið verður loyst einferð með alla. Í farnu viku legði bretski orkumálaráðharrin út við eini innbjóðing til nýggjar samráðingar. Síðani bretar komu við einum útspæli í juni 1997 hava feroingar meystsamt lagt málið á ís, og nú vona bretar, við tað at bæði londini hava nýggjar stjórnir, at feroingar koma við einum nýggjum útspæli.

HÓAST tað er rætt at tíoða málið upp aftur, tí tað tænar ongum endamáli bara at standa og biða, so ræður kortini um frá feroyskari síðu at halda høvið kalt. Her kann í veruleikanum verða talan um so stór virði, at hvørt eitt stig má viðgerast og umhugsast neyvt. Eftir okkara tykki er málið í góðum hondum hjá verandi lögmanni, hjá ótrúytliga og dugnaliga samráðingarljóðara okkara og vónandi eisini hjá Uttanlandsnevndini. Vit hava varhugan av, at øll hesi vita, hvat tey gera og taka einki stig, sum kann oyðileggja sök okkara. Hinvegin er tað eisini umráðandi, at hesi heldur ikki drála og seinka málið - uttan at tað tænar nøkrum endamáli.

VIT vita ikki, hvat útspæl feroingar fara at koma við. Tað er eisini eitt sindur óheppið, tá danski orkumálaráðharrin letur leka út, at feroingar eru tilreiðar at ganga vit til eitt kompromi. Hetta kann vera við til at skada taktisku støðu okkara. Hinvegin er orðið kompromi sera breitt og líðiligt, so tað nýtist ikki at merkja, at feroingar við tí eru við at draga í land og bara ganga inn fyrri bretskum krøvum. Langtifrá.

HINVEGIN er greitt, at vilja vit eina samráðingarloysn, so má lorast onkunstaðni. Men sum blandið hevur skilt, so eru bretsku krøvin framvegis so viðgjøng, at tað er ikki hugsingur um hjá feroingum at steða her og góðtaka eitt kompromi. Hóast tað er rætt sum bretski sendiharrin sigur við Sosialin í dag, at tað ikki beinleiðis er rætt at leggja samráðingarnar um fiskmarkið á sinni til grund fyrri landgrunnsmarkinum, so er hetta kortini eitt og sama mál.

ALTJÓÐA havrætturin gongur meira og meira tann vegin, at mark millum lond skulu vera logisk og praktisk. Og eitt bretskt landgrunnsmark, sum liggur langt innan fyrri eitt feroyskt fiskimark er bæði ólogiskt og ópraktiskt fyrri ikki at siga burturvið. Hvat gera bretskir okurmyndugleikar, tá feroyskir fiskivinnu myndugleikar ikki vilja góðtaka leiting í fiskirikum okjurn inni á feroyska landgrunninum!! Nakað annað er so at tosa um loysnir ella kompromiir, sum kunnu hugast at leggja innan fyrri ymskar uppátanir av einum fiskimark. Og vit gita - við tí innliti vit gjøgnum tíoða hava fingið í hetta stóra mál - og tað er her svarið skal finnast. Og vit halda tað vera skeið av feroingum at ganga við til loysnir, sum víkja nógv frá teimum ymsu udeggungum av fiskumarkinum. Tá avtornar má so finnast ein linja, sum liggur onkunstaðni millum ymsu versiónirum av fiskimarkinum. Hetta vilja logiskt og praktiskt og tá sleppa vit eisini undan at taka støðu til tey fullkomiliga órimuliga bretsku krøvin um eitt mark, sum gongur langt inn á tann feroyska landgrunnin.

TAÐ skal vera vón okkara, at bretska stjórnin ikki fer at seta kilar í eina komandi feroyska útbjóðing. Minstakrav okkara, sum bretar mugu viðurkenna - um tað ikki finst eina loysn nú - má vera, at teir ikki fara at gera krøv galdandi innan fyrri okkara designering, eftir at vit hava bjóðað út. Tað vil vera ein dargerð, og mugu okkara fólk tryggja seg, at bretar ikki leggja okkum hesa forðing í vegin, um loysn ikki finst í bræði. Visið tykkum sum góðar grannar, tá fara bæði tit og vit at heysta fruktirnar av einum oljuútvíkingi á øllum Atlantsmótinum. Spælið ikki við vøddunum og tvingið feroingar bara til at velja onnur lond og teirra fyrirtekur sum okkara framtíðar samstarvspartnarar. Vit eru næstu grannar, latið okkum eisini visa tað í verki.

Sosialurin

Viðmerking:

Samgongan skal tingast um eina vøru, sum 3/4 av fólkinum ikki vil hava

Við lögtingsmáli nr. 5/1998 biður landsstýrismaðurin Hogni Hoydal vegna landsstýrið um heimild at fara til Danmarkar at samráðast um ta skipaðu loysingina, sum hon nú verður nevnd. Hetta kemur rættliga bak upp á okkum í Javnaðarflokkinum, sum á landsfundi um 14 dagar m.a. skulu viðgera loysingina hjá samgonguni. Satt at siga so væntaði eg fríð um hetta mál, til tað fráboðaða aðalorðaskiftið skuldi vera. Hóast vit ongan móguleika hava at viðgera málið innanflokks, t.v.s. í øllum flokkinum, so veit eg, hvat mínir egnu veljarar vænta av mær. Eg eri ikki valdur at taka loysingina við tjóðveldinum, og út frá hesum má eg arbeida.

Politikkur er at virka fyrri tí, man heldur vera rætt og kempa imóti tí, man heldur vera til skaða fyrri samfelag.

Í hesum føri biður landsstýrið um óavmarkaðar heimildir at samráðast um lagnuna hjá øllum feroingum - og vit ána ikki, hvørjum úrsliti tað kemur heim aftur við.

Javnaðarflokkurin hevur biðið um samstarv, men samgongan koyrir sítt sololøb, tí verður tað eisini uppgávan hjá samgonguni at sannføra fólkið um, at loysingin er tað rætta. Hetta verður ein trupul uppgáva, tá ið fólkkaftkvøðan verður. Aðalmunurin millum Javnaðarflokkin og Tjóð-

veldisflokkurin er tann, at meðan Tjóðveldisflokkurin setur tjóðskapin fremst, stríðist Javnaðarflokkurin fyrri vælferð og trygd fyrri allar borgarar. So tá ið Tjóðveldisflokkurin ber flaggið so høgt, at beinini ikki røkka niðar á jørðina, so eru vit ikki við longur.

Sjálvstýrispolitikkurin hjá samgonguni er í stuttum tann, at landsstýrið fer til Danmarkar at samráðast um yvirtøku av øllum málsøkjum og fígging til framhaldandi rakstur av samfelagnum.

Heimafurkomnir verður fullveldið Føroyar proklamerað. Ein hálvan tíma seinni ella so verður heitt á danskar myndugleikar um at umsitja somu málsøkir, sum teir við tógvi stríð hava tingið seg fram til at yvirtaka.

Skil tað hvør ið kann, eg skilji tað ikki. Annars helt eg, at tjóðskaparkensla hevði nakað við stoltleika at gera, men hetta er tað óvugta, tað er eyðmýkjandi. Og hvat fara danskir myndugleikar at siga til, at ein so smá samgonga kemur niður at tingast um eina »vøru«, sum einans 25% ynskja sær, og heili 75% av fólkinum eru imóti. Verða teir tinnir fyrri fult? eg yvist.

Lurtar tú eftir teimum almennu fjølmiðlunum, so fært tú ta fatan, at fullveldið Føroyar longu er veruleiki. Størsta álvarsmál í útvarpinum á ólavsøku var at leggja tann nýggja tjóðar-



dagin í kalendararn, og fjølmiðlarnir vilja verða við, at orsøkin til, at norðmenn vísu lögmanni blíðskap, er tann, at fullveldi er á trappuni.

Hetta uppskotið gongur bara 4. ella 5. hvørjum feroingi á mæti, og et heiti tí staðiliga á lögtingið um at fella tað, tá tíðin kemur.

Eitt annað er, at fólkið ynskir broytingar í ta ríkisrættarlígu støðuna, men harfrá til loysing er eitt langt lopp. Javnaðarflokkurin ynskir eina sjálvstýrislóg, sum ger øll mál Føroyar-Danmark millum til mál, ið kunnu yvirtakast, tá fólkið ynskir tað, og tá ið búskaparlígar umstøður loyva tí.

Javnaðarflokkurin ynskir búskaparlígt frælsi fyrst og síðan politiskt frælsi. Samgongan gongur bara eftir tí politiska frælsinum, og hetta ger málið veruleikafjart. At trúgva tí, at vinnulívið skal geva eina milliard meira í inntøku til lands-

kassan, bert tí vit loysa, er tað reina utopi. Virðiligari er at seta sær búskaparlígt mál, tá kemur frælsið av sær sjálvum.

Hesa setuna eru 5 mál lögð fyrri tingið. Tvey av teimum snúgva seg um loysingina Heimahjálpin hevur rópt neyðartøp alt summar uttan at fáa hjálp. Heta er ein greið prioritering av einari borgarlígar sjálvstýrissamgongu, og eitt dømi um hvat tey gomlu og veiku kunnu vænta sær, tá ið almannafrælsi verður skorðið eftir feroyskum leisti, sum sagt verður.

Annars skuldi rívan verði at trivi í hjá samgonguni. Eitt niðurslitið sjúkrahús, endurnýgging av skipafloatum, marknatráttin við Ongland, pensiónir, sum eru afturútsigldar, arbeiðsloysi stórt í portum av landinum, reallønir lækkar, kommunuskuldin og samráðingar við ES fyrri at nevna nøkrum hissinu mál.

Líkendir skuldu verði at gjørt munandi sosialar ábøtur. Fiskaprisirnir eru tvífaldaðir eftir stutta tíð, og hetta má geva met yvirskot á fíggarlógina í ár.

Samanumtikið eru mong átrokandi álvarsmál at loysa, sum hava nógv stórra týðning enn hetta málið, og fær tað tí ikki mína undirteki.

Dan Reinert Petersen

Tøkk

Hjartaliga takk fyrri sýnda samkenslu, tá kæra mamma, vermamma, omma og langomma okkara

RAGNHILD JUSTESEN
Tórshavn

doydði og varð jarðað.

Ein serstøk tøkk til tykkum á Lágargarði, sum vóru um hana.

Takk fyrri bønarahald á Lágargarði, tøkk til prest, sangarar, kirkjutænningar, berarar og gravarar.

Takk tit sum á ymsan hátt hjálptu til við jarðarferðina.

Takk fyrri kransar og blómur, takk til tykkum øll sum fylgdu mammu til hennara seinasta hvíldarstað.

Familjunnar vegna

Nancy, Asbjørn, Martin, Elin og Jórund



Kunnugt verður hervið ætt og vinum, at okkara kæri maður, abbi og pápi

INGVALD HANSEN

f. 9.12.1928 í Tórshavn,
búsitandi í Keypmannahavn

andaðist á Herlev sjúkrahúsi hósdagin 27. august 69. ára gamal.

Jarðarferðin verður úr Gladsaxe Kirke týsdagin 1.9. kl. 11.00.

Fyrri tey avvarðandi

Ingvald, Beiggjan og Vivi

Bretski sendiharrin í Danmark um markið:

Eru føroyingar positivir - eru vit liðiligir

-Áhugamál hjá báðum londum standa uppá spæl verður marknatrætán ikki loyst skjótt. Føroyingar eiga útspælið og fáa tit samráðingarnar aftur í gongd og harvið vísa ein positivan vilja, so vilja vit eisini vera liðiligir sigur bretski sendiharrin í Danmark, Andrew Bache í samrøðu við Sosialin

JAN MÜLLER

Nú um dagarnar vitjaði bretski sendiharrin í Danmark, Andrew Bache í Føroyum. Hetta er aðra ferð, at hann leggur leiðina henda vegin, og tað er eisini ein sera fegin sendiharrin, sum sigur frá upplivingum sínum í Føroyum.

-Tykkara land er ómetaliga vakurt, og fólkini her eru so blíð og vinsom. Tú kennir teg væl at vitja á hesum oyggjum úti í Atlantshavi sigur Andrew Bache, sum undir vitjanini í Føroyum vitjaði umboð fyrri myndugleikarnar, eitt nú lögmann og annars fleiri pláss í landinum.

M.a. legði hann leiðina framvið Klaksvíkini. Andrew Bache sigur, at tað er sera hugaligt at vita sær, at Bretland stendur sum nr. 2 á listanum yvir handils-partnarar hjá Føroyum. Sjálvur heldur hann, at føroyingar eiga at vera fegnir um at hava so góð viðurskifti við Bretland, tí hetta tænar eisini føroyskum búskapi. Meðan føroyingar útflyta til Bretlands fyrri meira enn 500 mill. kr. um árið, innflyta vit fyrri umleið 150 mill. kr. úr Bretlandi. So ójavnin er so avgjørt til okkara fyrimum.

Andrew Bache sigur, at hann undir vitjanini m.a. legði sær í geyma, at fyrri pláss sum t.d. Klaksvík, hevur útflytingurin til Bretlands stóran týðning. Eitt nú seldi Skálabergr veiðuna til Bretlands um tað mundið sendiharrin vitjaði í Føroyum og fór fiskurin fyrri metpris. -Slíkt kunnu vit bert fegnast um leggur hann aftur.

Undir vitjanini í Føroyum var eisini nógv tosað um útbúgvingarsamstarv. Í dag ganga fleiri føroyingar á skúlum í Skotlandi og Bretlandi. Andrew Bache vónar, at hetta útbúgvingarsamstarv kann mennast.

Andrew Bache vónar, at samvinnan sum heild millum londini kann økjast enn meira og er hann m.a. sera fegin um, at Atlantsflog hevur tikið stig til at flúgva uppá Skotland. -Her eru so nógvir møguleikar fyrri samvinnu, at vit hava vissuliga

nógv at tosa um komandi árin sigur sendiharrin, sum tó viðgongur, at marknatrætán ikki júst eggjar til víðari samstarv.

Marknatrætán

-Eg ivist ikki í, at vit kunnu arbeiða væl saman á oljuøkinum, men fyrst mugu vit í felag royna at loysa marknaspurvingin. Í lötuni hava vit "a window of opportunity", sum hann málber seg t.v.s. at møguleikin stendur opin fyrri at finna eina loysn.

-Tað eru felags áhugamál, sum gera, at báðir partar eiga at tosa positivt saman komandi tíðina, soleiðis at vit fáa eina loysn um ikki so langa tíð.

Andrew Bache vísir á, at kemur einki burtur úr komandi samráðingunum, so er alternativt at fara til dómstólin í Haag. Hendir tað, so fer tað at taka 3-5 ár at loysa málið, og hetta verður ómetaliga dýrt fyrri Føroyar og eisini fyrri Bretland.

-Men tað, sum kanska telur enn meira, er, at ein slík seinking kann gera, at oljufelgini taka seg aftur av hesum økinum. Tí eru tað nógvir orsøkir til, at vit samráðast víðari. Tit hava fingið eina nýggja stjórn og vit eisini. Og báðar tykjast tær vilja hava samráðingarnar í gongd aftur. Sostatt sær alt hetta gott út.

Andrew Bache vísir á, at tá talan er um samráðing, so er greitt, at hesar mugu enda við at vera „fair“ fyrri báðar partar.

Uppá fyrispurning hvat hann heldur um eina ella aðra joint-venture avtalu um umstríðt øki - sum vit kenna úr øðrum londum, eitt nú millum Indonesia og Australia - um málið ikki verður loyst í bræði, sigur Andrew Bache, at tað er ómetaliga kompliserað at fynaista slíkar loysnir. -Hetta er ikki nøkur løtt loysn, men sjálvandi er tað nakað, sum ein kann hyggja eftir.

Tosa ikki um fiskimark

-Skilur tú ikki føroysku kravið um, at tað er rimuligt, at fiskimark og landgrunnsmark er eitt og tað

sama?

-Fyri tað fyrsta er at siga, at tað finst meira enn ein útlekking av fiskimarkinum. Og annars var tað so, at tá samráðingarnar vóru um fiskimarkið, varð hetta ikki ætlað eisini at fevna um landgrunnsmarkið. Nú hyggja vit bara eftir undirgrundini, og tað hevur einki við hørki sjógv ella fisk at gera. Hetta er tveir ymiskir spurningar. Í hesum føri er tað eitt territorialmál.

Andrew Bache leggur tí stóran dent á, at tú kanst ikki brúka samráðingarnar um fiskimark til nú eisini at skilja samráðingarnar um eitt undirgrunnsmark.

Bretski sendiharrin sigur, at tað nú hevur alstóran týðning, at føroyingar og bretar loysa marknamálið. Við lækkandi oljuprísnum, við teimum stóru fløgum, ið skulu til fyrri at arbeiða á djúpum vatni á Atlantsmótinum, megna oljufelgini ikki at biða eftir eina loysn í marknatrætuni í so langa tíð.

Uppá fyrispurning um bretar hava nakran áhuga í at seinka málið meira enn neyðugt sigur Andrew Bache, at bretar hava als ongan áhuga í at seinkað hetta málið. -Vit vóna nú, at føroyska nevndin ella umboðini vilja samráðast. Tá vit í fjør vórðu súsir at samráðast, fingi vit onki svar frá føroyingum, sum áttu og framvegis eiga at taka næsta stigið. Um føroyingar nú eru sinnadri til at taka eitt stig og koma við einum positivum uppskoti, so fara tit eisini at sigga, at vit frá bretskari síðu vilja vísa ein positivan vilja, vit vilja vera liðiligir og vit vilja vita, um tað ikki finst ein loysn, sum er so týðningarmikil fyrri báðar partar.

-Men hvat sigur tú til ynskið frá fyrr. lögmanni til Nyrup um, ein fund á hægsta stigi?

-Eg kann bert siga, at embætismenninir eru ikki lidnir við sítt arbeiði. Tað er eingin orsøk her og nú til, at ovatu politisku leiðararnir í londunum mætast til at viðgera málið nú. Um báðir partar eru positivir og vilja vera liðiligir í samráð-



ingunum, so er hetta ein uppgáva fyrri embætismenninir.

-Metir tú tað var skeivt av Edmund Joensen, lögmanni at taka málið úr hondunum á embætismonnunum og koyra tað uppá politiski stig?

-Tað mugu tit sjálvir svara upp á.

Auken og markið
Málið um markið hevur annars fingið nógv umrøðu í seinastuni. Danski orkumálaráðharrin Svend Auken segði við útvarpið í farnu viku, at hann hevði skilt stóðuna soleiðis, at landsstýrið er sinnað til at taka nýggi stig í marknatrætuni, sum ganga út uppá at fáa kompromi, fyrri harvið at fáa

málið loyst sum skjótast. Í útvarpinum mánadagin vísir Anfinn Kallsberg, lögmaður hesum avgjörður aftur. Landsstýrið hevur ikki tikið endaliga stóðu til málið og tí heldur ikki til nakað kompromi. Tí er einki um varhugan hjá danska ráðharrinum.

Annars hava verið fundir í vikuskiftinum millum lögmann, Arna Olafsson, leiðara av føroysku samráðingarnevndini og uttanlandsnevndina um, hvussu farast skal fram í marknatrætuni. Mánamorgunin hevði Uttanlandsnevndin innanhýsis fund um málið. Sosialurin skilur, at lögmaður hevur eitt liðugt útsæl til nevndina at taka stóðu til.

Andrew Bache hittir Anfinn Kallsberg, lögmann. Mynd Jonhard Hammer

Vit fáa ikki upplýst, hvat hetta snýr seg um, men tað líkasam liggur í kortunum, at tað verður tikið stig til fund við bretar í næstum fyrri at vita, um gongd kann fáast á málið aftur. Og her er tað fatanin hjá blaðnum, at vísa seg meira, so steddgar tað upp, fer uppá politiski stig ella endar í Haag.

Tað hevur annars verið naggatón í málinum síðani juli í fjør. Tá komu bretar við einum útspæli, sum táverandi lögmaður, Edmund Joensen tó ikki helt føroyingar skuldu svara uppá.

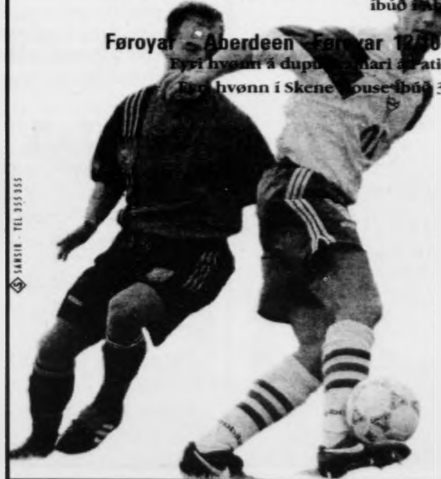
Fótbóltspakki!!!

Í samband við landsdystirnar Føroyar-Litava 10/10 og Føroyar-Skotland 14/10, hava vit hesi sera góðu tilboð:

Føroyar - Vilnius - Føroyar 7/10-10/10
Fyri hvønn á duplulkamari **kr. 4.150,-**
Fyri hvønn á einkultkamari **kr. 4.670,-**

Føroyar - Vilnius - Aberdeen - Føroyar 7/10-14/10
Fyri hvønn í duplulkamari á hotel í báðum stöðum **kr. 6.210,-**
Fyri hvønn í duplulkamari á hotel í Vilnius og í íbúð í Aberdeen **kr. 5.800,-**

Føroyar - Aberdeen - Føroyar 14/10-15/10
Fyri hvønn á duplulkamari á Ratio Hotel **kr. 2.990,-**
Fyri hvønn í Skene House íbúð 3/5 fólk **kr. 2.690,-**



(Eykagali fyrri einkultkamari) (Ferdagvinnu ikki ivaklagt)

Iroknað prísir er: Ferðin og upphald á hotel/íbúð á duplulkamari við morgunmati og atgongumerki til fótbóltsdystirnar.


Atlantic Airways
Tlf. 333700 Fax 333380